СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 259. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер 6. листопада 1930. VOL. XXXVIII. No. 259. Jersey City, N. J., Thursday, November 6, 1930. THREE CENTS.

Місяць листопад - місяцем національної жалоби.

День 15-го листопада - днем масових протипольських демонстрацій

НЕДІЛЯ, ДНЯ 16 ЛИСТОПАДА, Є НЕДІЛЕЮ МОЛИТВИ ЗА НЕВИННІ УКРАЇНСЬКІ ЖЕРТВИ ПОЛЬСЬКОГО ТЕРОРУ.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ НЕГАЙНОЇ ЗБІРКИ НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ.

ВЕЛИКА ПОБІДА ДЕМОКРАТІВ ПРИ ВИБОРАХ

ВАШИНГТОН. — По всіх містах Злучених Держав день 4. листопада був днем виборчого напруження. Але в столиці панував цілковитий спокій. Мешканці Вашингтону не голосують і заінтересовані хіба вислідом виборів по інших стейтах і містах.

В Білім Домі президент Гувер прислухувався пильно передаваним по радіо вислідам виборів і мусів приняти до відома, що майже всюди важніші позиції перейшли в руки демократів. Дійшло до того, що не є виключене, що демократи готові контролювати конгрес, себто сенат і палату послів. Але це ще залажатиме від висліду тих виборів, яких ще не покінчено.

РУЗВЕЛТ ПОПУЛЯРНИЙ.

НЮ ЙОРК. — Ґовернор Френклин Рузвелт, вибраний наново говернором нюйорського стейту, здобув таку велику більшість, що заповідають, що він при президіяльних виборах зістане вибраний президентом Злучених Держав. Рузвелт побив свого републиканського противника Тотла більшістю 750,000 голосів. В самім місті Ню Йорку одержав Рузвелт 926,665 голосів, а Тотл 369,797. Такої великої більшости не осягнув ще досі ні один кандидат. Найбільший тріюмф зібрав був у своїм часі Алфред Смит, коли вийшов ґовернором більшістю 385,338 голосів.

МОКРІ ГОРОЮ.

ВАШИНГТОН. — Мокрі не стратили досі ні одного місця в конґресі, а зискали 29. В сенаті здобули вони Двайта Мора, а далі Луїса з Ілинойс, котрий кандидував як мокрий і побив конґресменку Рут Ганну Мек Кормик, кандидатку на сенаторку.

ГЕФЛИН ПРОВАЛИВСЯ.

БІРМІНҐЕМ (Алабама).—Сенатор Томас Гефлин буде змушений розпрощатися зі своєю політичною карієрою, По трицять і кількох літах політичних успіхів потерпів він тепер цілковиту невдачу. Провалився при виборах на сенатора, а з ним провалилися всі ті, що стояли на його лісті. Вибрано сенатором демократа Джана Бенкгеда. Алабама стала знову „солідним" демократичним стейтом.

Гефлина покарано за те, що він не підпорядкував себе партії й виступив у 1928 р. проти Смита при президіяльних виборах і голосував на Гувера. Гефлин зробив це з ненависти до католицизму. Теперішню кампанію вів він „в обороні протестантизму, білої раси і визволення зпід впливів Риму".

ВИБІР ПРИЯТЕЛЯ КУЛИДЖА НЕПЕВНИЙ.

БОСТОН. — Вибір сенатора Вилієма Ботлера ще захитаний. Промовляв за нього бувший президент Кулидж, Найбільше шкодить Ботлерови те, що він сухий.

ПОБИЛИСЯ НА СМЕРТЬ ПРИ ВИБОРАХ.

ЛЮЗВИЛ (Кентоки). — В двох місцевостях стейту прийшло при виборах до суперечок між демократами і републиканами. Вислід був такий, що чотирох побито на смерть, а одного тяжко ранено.

ТАМАНІ МОВЧИТЬ.

НЮ ЙОРК. — Головні лідери демократичної організації, знаної як „Тамані", прислухувалися вислідам виборів з повним спокоєм. Не подали до преси ніяких коментарів. Замітне, що між тими, котрі осягнули найбільшу демократичну побіду, є говернор Френклин Рузвелт, котрий спершу побивав Тамані.

МОРО ЗДОБУВ БІЛЬШІСТЬ.

ТРЕНТОН. — Двайт Моро не здобув досі такої більшости, як надіялися. Кажуть, що дощ був великою перешкодою. Багато людей не голосувало, бо були певні, що й без них Моро вийде сенатором. Моро відомий зі своєї діяльности як дипльомат, адвокат і банкир. А пробивався він через шкільні лавки в гай скул і в университеті власними силами.

СОЦІЯЛІСТАМ НЕ ПОВЕЗЛО.

НЮ ЙОРК. — Соціялістичні кандидати, як Нормен Томас, Валдман, Владек і Брун, не одержали такої скількости голосів, як сподівалися. Вони не мали надії бути вибраними, але вели завзяту кампанію, щоби зєднати більше симпатиків для соціялізму. Та виявилося, що соціялізм чим далі тим більше тратить в Америці ґрунт під ногами.

СМЕРТЬ КУБАНСЬКОЇ ПАТРІОТКИ.

ГАВАНА.—Померла сеньора Розалія Абре, відома в цілій Кубі як велика добродійка ріжних гуманітарних інституцій. Як велика кубанська патріотка вона брала живу участь у визвольних змаганнях Куби. Крім того вона займалася біольоґічними дослідами. Держала в себе щимпанзів і виховала 4 штуки, які родилися в неволі. Це є надзвичайна рідкість. Досі було в цілім світі всього тільки 7 таких випадків разом з тими, які родилися в зоольоґічним городі сеньори Абре.

НОВІ ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В БЕСАРАБІЇ.

Міністерство внутрішніх справ вислало до Білців відділ жандармерії, бо там приготовляються протижидівські розрухи.

УТІК З ТРУМНИ.

В естонськім місті Нарва мешкав настройник фортепянів Адо, старий кавалер, який любив на світі тільки дві річи: фортепян і алкоголь. Цілий день він бігав строїти чужі фортепяни, вечорами грав на своїм фортепяні, потім ішов до сусідного шиночку випити з товаришами і так жив собі помаленьку. Але одного вечора його товариші чекали на Ада в шинку і не могли діждатись. Кількох з них пішло до дому приятеля, щоби витягнути його на забаву та застали старого кавалєра Ада мертвого, схиленого на фортепян. Всі здивувались, бо Адо був здоровий, як дуб, мав завжди гумор і можна було сподіватись, що він скорше ожениться ніж умре. По місті пішла чутка, що пияничка Адо попив собі забагато і з перепою помер наглою смертю. Як чоловік помер, то не лишається нічого, тільки похоронити його, і приятелі купили трумну та влаштували скромний похорон. На щастя чи на нещастя, у хвилині, коли трумну несли на плечах дорогою, а приятелі плакали, що втратили одного аматора чарки і забав, один з наравнярів зашпотався на камінь, упав, а дешевенька скляна трумна скотилась на камінь і розбилася зовсім. Коли трумна розібється, то ще не таке велике нещастя: можна купити другу і похоронити небіщика як Бог приказав, але тут сталося чудо: „небіщик" Адо, упавши з трумною на каміння, збудився з летарґу і відразу від удару прочуняв так, що схопився на рівні ноги, почав гаяти товаришів, що вони його без потреби везуть на цвинтар, замість до шинку, і в крайнім здеденервованню вдарив навіть одного приятеля в лице. Але небіщикам треба вибачити і таку нетактовність, тому врадували товариші просто з цвинтаря забрали Ада до шинку і там відсвяткували його воскресення.

ЗАТРОЄННЯ ГРИБАМИ.

В Борщеві отруїлися грибами 40-літний Йосиф Максицький, його жінка Юлія і дочка Антоніна. Йосиф Максицький уже помер, його жінка і дочка борються зі смертю.

І ПО ТУРЕЦЬКИ ВЧАТЬ, ТІЛЬКИ ПО УКРАЇНСЬКИ НІ.

Румунське мініст. просвіти зарядило, щоби з початком цього шкільного року удільнено в 6-тьох ліцеях краю науку як предмет в чехо-словацькій, польській і сербсько-хорватській мові, щоби навязати й духовну звязь між запризненими державами. Будуть учити не лише мови, але й уладжуватимуть відчити про розвиток тих країв.

ЗА ОБОРОНУ ЦЕРКВИ КУЛЯ В ЛОБ.

Большевики хотять скасувати всі церкви і переміняти їх на клюби для безбожників, або на доми забав і розпусти. Селяни тому противляться і в обороні своєї церкви і віри ідуть навіть на смерть. От недавно до одного села під Смоленськом на Білоруси прийшов відділ чека, щоби насильно закрити церкву і забрати дзвони. Селяни заступили чекістам дорогу і не допускали до церкви. Тоді чекісти арештували 14 селян і всіх розстріляли побіч церкви, а 150 селян вивезли на Соловецькі Острови на Білім Морі.

АНҐЛІЙСЬКІ СПОРТСМЕНКИ.

До Каїра (Єгипет) приїхали дві молоді Анґлійки, місс Беджель і місс Бельшер, які самі без шофера переїхали автом цілу Африку від Капштату до Єгипту. Їх подорож тревала 5 місяців і 1 тиждень.

НЕЙМОВІРНЕ САМОГУБСТВО.

Недавно мадридський зоольоґічний парк був видовищем страшної сцени. До клітки з свіжо спроваджениими, несосвоєними львами увийшов якийсь чоловік з батогом та почав дразнити дикі бестії. Льви, здивовані неожиданою гостиною, не реаґували на провокації гостя й заховувалися спокійно, тоді, як зібрана довкола клітки публика тремтіла, затривожена думкою, що буде далі. Тимчасом дивовижний гість у львиній клітці, бачучи нецікавість бестій до його особи, підійшов до крат і промовив до публики: „Я хотів згинути в обіймах царів пустині. Як бачу, вони не звертають на мене уваги. Супроти цього хай згину від кулі!" В тому моменті добув з кишені револьвер і тільки тепер у висок позбавив себе життя. Щойно тепер заворушилися льви й на очах публики роздерли дивовижного самогубця на шматки.

ФОТОГРАФІЧНІ ФІЛЬМИ АНДРЕ.

Герцберг, який студіює у Стокгольмі (Швеція) фотографічні фільми, знайдені при останках Андре, говорить, що десять з цих фільм можна буде виробити так, що з них можна буде легко скопіювати те, що Андре сфотографував. Десять інших фільм за 33 роки свого лежання на морозі так зіпсувалися, що вже вони не годяться для копіювання з них, але всеж можна буде й з них добути деякі фотографії, що пособлять вивченню виправи Андре.

НІМЦІ І МИ.

Горстка Німців на Буковині добилася до того, що на 37 німецьких шкіл у 18 запроваджено вже німецьку викладову мову, а ми, поверх 400 тисяч Українців, не можемо добитися навіть запровадження 6 годин української мови. Де причина? Причина в тім, що майже нема Німця, який належав би до іншої політичної партії як до німецької. А в нас Іванки, хоч їх і бють, пхаються до румунських партій, аби трохи гонору дістати. Та чи це гонор, це честь, лизати лапи тим, що нас бють? Чи не можна тут сказати приповідку: Що з того, що нас багато, коли ми дурні, — („Час").

ПРОПАДАЄ $16,000,000,000 ІЗЗА ЗЛОЧИНЦІВ.

В Білім Домі у Вашинґтоні має відбутися конференція в справі виховання молоді. Тій конференції предложено меморіял, у якім виказано, що злочинці пожирають річно 16 білионів долярів, коли на виховання дітвори витрачує нація $5,000,000,000. Виходить, що 1,000,000 злочинців коштує суспільність 16 міліярдів, а 50,000,000 молоді всього тільки 5 міліярдів долярів. Кождий злочинець коштує отже націю стільки, що виховання 160 молодих людей.

ІТАЛІЙСЬКИМ ЖІКАМ НЕ ВІЛЬНО КУРИТИ.

Мусоліні, бажаючи зреформувати ціле життя нації, не тільки заборонив жінкам носити короткі сукні і декольте, але й курити. На днях у Медіоляні славна італійська артистка Марія Александрі сиділа в каварні і закурила собі папіроску. Це побачив поліцаят, арештував її і артистка заплатила 200 лірів кари за нарушення закону, який забороняє жінкам курити.

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА ТРИВАЮТЬ ДАЛІ

ПОБИТИХ І ХОРИХ УКРАЇНЦІВ НЕ ПРИЙМАЮТЬ ДО ШПИТАЛІВ.

ЛЬВІВ (Галичина). — Не зважаючи на всі заяви польської влади про відклик карних загонів, „пацифікація" Галичини не припинилася. Польська влада далі лютує в Галичині й переводить арешти Українців. Ріжними способами Ляхи стараються завдати як найбільше болючих ударів Українцям.

Наприклад, хворих і побитих людей не приймають до шпиталів ані у Львові, ані на провінції. Багато тяжко побитих людей лишається без жадної лікарської опіки, що потягає за собою тяжкі ускладнення й смерть людей. Польські лікарі відмовляються давати поміч побитим та тяжко хворим Українцям. Українських лікарів не пускають на села. Лиш одному українському лікареви пощастило виїхати з міста на село, та й то треба було їхати в супроводі епископа Бучка.

Жадним заявам Сухенека, чи кого іншого з представників польської влади й громадянства, не можна вірити. Всі свої заяви Поляки роблять лише для прикриття свого злочину в Галичині та з метою приспати українське й міжнародне обурення проти польських злочинів.

Край потребує негайної матеріяльної, а також моральної допомоги. Таку допомогу йому повинні дати в першу чергу самі Українці-емігранти, а також добитися допомоги від культурного світу та від міжнародного Червоного Хреста.

ОБЕЗЗБРОЄННЯ СОЦІЯЛІСТИЧНИХ БОЇВОК.

ВІДЕНЬ (Австрія). — По наказу уряду по всій Австрії переведено конфіскацію зброї та боєвих припасів соціялістичної військової організації „Шуцбунд". Це зроблено перед загальними виборами до парляменту, щоби запобігти спробі соціял-демократів зробити збройне повстання з метою захоплення влади в свої руки при невдалих для них виборах.

По всій країні жовніри, жандарми та поліція одночасно перевели ревізію в партійних соціялістичних помешканнях, в редакціях партійних газет, кооперативних склепах і т. п. Знайдено 4,000 крісів, 25 скорострілів, 400,000 набоїв та інші боєві припаси. Все знайдене сконфісковано. Соціялісти заявляють протест, що одночасно не переведено ревізії в фашистівській військовій організації, яка також має свою узброєну організацію, „Гаймвер".

ЗА СКОРОЧЕННЯ НІМЕЦЬКОГО БУДЖЕТУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Канцлер Брюнінг представив у райхстаґу проєкт значного скорочення буджету німецької держави. Він заявляє, що для виповнення пляну Юнга Німеччина мусить напружити всі сили й перевести всілякі можливі скорочення в державних витратах.

Брюнінг попереджає, що коли тепер Німеччина не вживає героїчних мір для скорочення своїх державних витрат, то вона знов опиниться перед фінансовою катастрофою. Тому в проєкті державного буджету правительство поробило драстичні скорочення майже по всіх міністерствах.

БРІЯНА СТРІНУЛИ ОВАЦІЯМИ.

ПАРИЖ (Франція). — Міністер справ закордонних Бріян довший час залишався дома ізза хвороби. Лише тепер лікарі дозволили йому вийти з дому, а тому він мав можливість перший раз по приїзді з Женеви появитися в парляменті. Появу його в салі засідань більшість послів стрінула оплесками.

Соціялісти й радикали при обговоренню закордонної політики французького уряду нападали на нього за те, що ця політика привела Европу до хаосу й поставила її перед загрозою війни. В сіннях парляменту деякі посли напали на редактора соціялістичної газети за те, що той їх гостро скритикував у своїх статтях.

Опозиція домагалася негайного поставлення в парляменті справи обговорення закордонної політики уряду. Коли їх предложення парлямент приняв, то перші й найголовніші противники Бріяна заявили, що вони ще не приготовані до своїх промов. Це викликало серед послів насмішки й саркастичні заміти на адресу цих противників: Франкліна Буйона та Скапіні.

ДАЛЬША БОРОТЬБА В КИТАЮ.

ПЕКІНҐ (Китай). — Північні ґенерали знову склали коаліцію проти нанкінського уряду. Та вони тепер сподіваються без війни добитись радикальної зміни в нанкінському уряді, а також ослабити значіння в Китаю партії Куомінтаґ, яка фактично рядить тепер при помочі нанкінського уряду.

Ґубернатор провінції Гонан звернувся до центрального уряду, щоби вжито негайних заходів для харчової допомоги 35,000,000 мешканців його провінції.

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛЯКИ ВІДЗИВАЮТЬСЯ

Велика протестаційна акція, яку ухвалили представники наших орґанізацій і громад на Пятім Конґресі „Обєднання", вивела американсько-польську пресу з рівноваги. Поки ще йшли протипольські телеґрами з поодиноких місцевостей чи товариств, то з того ще тутешні Поляки багато собі не робили. Та коли рішено перевести протипольську демонстрацію, й то масову, в один день і по всіх більших містах і коли рішено назначити неділю 16-го листопада неділею молитви за невинні українські жертви польського терору, то це вже їх заболіло. Вони побачили, що отсе закроєно акцію на ширшу скалю, яка має відкрити широкій Америці властиве культурне обличчя Польщі з її походом на нищення українських бібліотек, читалень і кооператив та здичілими вибриками польських карних експедицій.

Тому польська преса вдарила в дзвін на тривогу. Вона розписується в Америці про українських „різунів", а ввесь український рух представляє бандитським, утотожнюючи бандитизм з нашою історичною гайдамаччиною і тому називаючи нас гайдамаками. Цікаве тільки те, що шукаючи за причинами того гайдамацтва, вона не може знайти іншої, як неохоти Українців бути підданими польської держави. Польська преса намагається оправдати польський уряд за його варварства й знаходить тільки одну вину Українців, а це те, що вони завжди на протязі цілої історії вічно намагалися відірватись від Польщі. Отсе є один великий промах українського народа, який видвигає польська преса і яким оправдує польський терор з часів Вишневецького й теперішній з часу Пілсудського.

А що найбільш наївне в тім всім, то те, що американські Поляки відгрожуються, що вони поведуть тут акцію проти Українців. Навіть вже закликають Американську Польщу до цеї протиакції. Тільки на разі все кінчиться на отих закликах та на статтях, в котрих пишеться проти нас такими словами, які самі вже говорять дуже багато за культуру тих, що їх вживають.

Річ певна, що Поляки вже кинули силу гроша й свої найліпші сили, щоб ослабити ті враження, які викликали в Америці дописи американських кореспондентів про польський терор у Галичині. Та вони не мають за собою арґументів. За нами є правда, яку відкрили чужі кореспонденти. За нами є страшні терпіння наших братів. А проти Польщі є страшні варварства. Тому сміло вперед до демонстрацій і протестів, щоб Америка пізнала Польщу як „різунську" державу.

ЧИ БУДЕ СУД, ЧИ БУДЕ КАРА!

(Допис, надісланий з Галичини).

Страшні часи настали в нас. Держава, орґанізація, покликана до бережения порядку на доручених собі землях, — руйнує той порядок своїми орґанами Коли би банда розбишак робила щось подібного, як це роблять державні орґани у Східній Галичині, то її поголовно казалаб держава вивішати, або постріляти. В останніх часах навчилися наші Українці два чужі слівця: саботаж і пацифікація. За нищення приватного, а декуди й державного майна невідомими руками, вислано на українські села **карні експедиції,** зложені з війська і поліції, які мають „успокоїти" місцеве населення. **Безборонний нарід катують, прямо катують.** Ловлять чоловіка н. пр. в хаті й кажуть йому, що має „нечисту совість, бо не дивиться прямо в очі і — бють за цю нечисту совість. Дивиться збитий прямо в очі поліцаєві, — бють, бо кажуть, що „він мені грозить". Безпамятний селянин звертає очі в стелю. „Що ти там сховав?" — репетують поліцаї. „Бери сокиру і рубай у тому місці". Бере мужик сокиру, лізе на драбину й рубає стелю у власній хаті, а поліцаї бють у спину прикладами (кольбами) крісів.

Переводять ревізії. Перевертають печі, зривають підлогу, виривають вікна й двері, бють — товчуть образи й усяку посудину, розшивають хату, товчуть на даху череп. По такій ревізії нема в хаті маленького горнятка, нема чим води напитися. Збіже змішують разом ріжні ґатунки, сиплять вапна піску чи попелу. В кооперативах роблять те саме з крамом, а в паках з яйцями шукають штиками за „бомбами". Декуди находять старі воєнні набої. Їх ще має всюди українська земля. В селі Голгоче находять 4 старі револьвери й 6 набоїв. Очевидно в ріжних місцях. Забирають це зокрема по штуці на фіри. А на другий день пише польська преса, що вивезено з села 10 фір муніції (бо на шістьох фірах везено по одному набоєві, а на чотирох по револьверові.)

Маса людей покалічених, побитих до безтями, умираючих. Чимало вже померло, дістало помішання ума, чи стало досмертними каліками. Люде тікають у ліс, на поле перед експедицією, а за ними стріляють. Таке сталося в Селиськах коло Бібрки (забито 30-літнього господаря, Дмитра Підгірного). Те саме сталося 15. жовтня в Чижикові, де прострілено в черево 16-літнього хлопця, Степана Паранька.

У Дмитровичах поницила експедиція те, що далося знищити, й побила людей. Двох громадян вибралося до львівського старости з жалобою і з проханням захисту. За це сказав їх староста замкнути на 2 добі арешту.

Або входять сотки поліцаїв, чи війська в село. Скликають увесь нарід на громадський майдан. Відділюють Поляків і Жидів. Решту бють буками поголовно до загину... Хто не може на це дивитися, тікає в безвісти. За ним стріляють. Бредуть через воду. Богато людей не вертається до своїх хат. Чи живуть ще, не знати.

По переведеній „пацифікації" — „успокоєнню" каже експедиція прощати себе святочно криком „нєх жиє Пілсудскі". В Голгочах вийшли бідні жінки й дівки в святочних строях, як було приказано. За селом порозбирано дівок. Одіж посічено шаблями, а дівчат насилувано на очах матерей. Одну дівчину насилувало 18 вояків. Вона здуріла. Маму, що плакала — збито.

Треба було закрити українську ґімназію в Тернополі, бо не було будинку для польської дівочої ґімназії, яку хотіли там відкрити. Видумано, що ученики української ґімназії палили стирти. Арештовано 28. Їх вели через місто, приказавши їм кричати здовж дорогою „ми саботажисти". З арештованих пущено вже 26. Один ще сидить, а один помер. Цих двох невипущених переслухували на розжареній кухні. За помершим сином мати збожеволіла й померла. Помер і батько. Ґімназію закрили. Там уже **польська ґімназія.**

Вертаючи з села, везуть вояки на селянських возах сотки кірців збіжа, всякого краму, телят, свиней, ведуть худобу. Декуди кажуть складати великанські суми грошей. Падуть українські інституції одна за одною; малі й великі. Арешти переповнені інтеліґентами, священиками й селянами. Одні вже сидять, другі ще дожидають черги.

Дня 10. жовтня відбулася в кабінеті начальника національного відділу при міністерстві внутрішніх справ, Сухенека, у Варшаві конференція заграничних кореспондентів. Їм сказано, що „пацифікаційна акція скінчилася", що „поліція відкликана", що „вже забралося військо, яке в тих теренах мало маневри". Та це неправда. Експедиції дальше воюють.

Митрополитови Шептицькому, який інтервеніював у тих справах у міністра, сказано, що це тільки **дрібні промахи** з боку поліції й війська, які не рахуються. А як виглядалиб **великі промахи?**

Дня 14. жовтня ц. р. хтось пустив в університеті у Львові поголоску, що спалено трибуну польської дружини. Це була неправда. Але цю, певно з розмислом пущену поголоску використано на протиукраїнські демонстрації у Львові. Польські студенти вийшли в білий день на Ринок, повибивали шиби в книгарні Шевченка, в крамницях українських купців, в бібліотеці й музею Наукового Товариства ім. Шевченка, в Маслосоюзі, в Ревізійному Союзі, а в ночі навіть у **сирітському захисті** при вулиці Потоцького. Можна собі уявити, що діялося з сиротами в ночі! В часі демонстрації, яка трівала цілу годину в білий день в осередку міста, не було ані одного поліцая. Поліція прийшла на місце по всьому та арештувала одного Українця (Панькова). Львівський воєвода вислав до ректоратів львівського університету й техніки письмо, в якому просить успокоїти студентів, бо „влада рішена карати!" Чемно перестерігає „невинних дітей"!

Розвязано „Пласт", розвязано комітет політичних вязнів. Висаджено бомбою будинок „Центросоюза". Здемольовано бомбою читальню в Збоїсках, знищено бомбою памятник борцям за волю України в Микулинцях коло Тернополя (29. вересня), а в польську пресу пущено вістку, що то була знищила. Поліція записувала всіх тих, що приглядалися знищенню, а відтак переведено ревізії в 26 домах та ще й арештували М. Петрусика, бо нібито найшли в нього вибухові матеріяли.

Краківська ґазета „Час", яка кілька днів тому писала, що Галичину може успокоїти „національна автономія", пише дня 11. жовтня вже інакше:

„1) Адміністрацію величезних маєтків греко-католицьких єпископів треба часово **віддати під контролю державної влади,** щоби доходи з них дійсно йшли тільки на релігійні цілі греко-католиків.

„2) Державна влада не сміє годитись на те, щоби приватне шкільництво виховувало учнів в антидержавнім дусі. Як учні, так і вчителі повинні у свому складі мати людей обидвох народностей. Співпраця на шкільній лавці не усуне, але зменшить ненависть; найбільшими розсадниками антидержавної акції **виявилися приватні, чисто українські середні школи.**

„3) **Завести примус співпраці** там, де власний розум населення йому не вистарчає, щоб опанувати збаламучення, спричинене 10-літною безкарною аґітацією невідповідальних чинників. Маю на думці такі численні громади, де через національні колотнечі не функціонує нормально адміністрація, де вибрані громадські ради так жеруться, що не доходить до ніяких ухвал, де нераз не можна вибрати війта. В цих випадках влада установляє громадських комісарів, але це тільки півзасіб, бо населення треба присилувати до **співпраці.** На такі громади, які адміністративним властям завдають стільки тяжких клопотів, треба наложити поважні оплати, аж доки населення не зрозуміє, що треба конечно занехати демаґоґічну колотнечу.

„4) Закон про кооперацію, який походить із найдурніших часів соймовладства, усунув сильніщі і впливові уґрупування зпід інґеренції державної влади, обмежуючи вплив уряду на кредитову політику Рільного Банку. Наслідком цього **українська кооперація творить державу в державі,** є чисто ексклюзивна, підтримувана закордоном і творить основу для антидержавної акції. Рільнича суспільність Східної Галичини є забідна, щоби могла собі позволити на конкуренційну боротьбу двох орґанізацій. Як багато буває випадків, що на однім малім терені є дві молочарні, одна польська, — друга українська, одна належить до молочарської спілки, а друга до Маслосоюзу, якого співробітники відограли в саботажі таку поважну ролю (?)! Замісць двох малих, що себе взаїмно ослаблюють, **багато ліпше обслужить рільництво одна велика молочарня.** Можна навести цілу низку прикладів на доказ, що будівля рільничої кооперації мається будувати на правилі „співпраці обидвох народів", що інґеренція державної влади, контроля над фондами, **боротьба з національною ексклюзивністю мусить бути переведена консеквентно".**

За місяць мають відбуватися в нас вибори до сойму. Та чи це будуть вибори? Урядова партія, яка назвала себе **„Безпартійним Бльоком",** уважає себе за найбільшу політичну партію. „Безпартійна" партія! Заповідає, що має запевнених 300 мандатів. Віримо. При цих практиках можливе! Зараз по розписанню виборів скасував президент закон т. зв. „про чистоту виборів". Усунено постанови, що урядники будуть строго карані за виборчі надужиття. Натомісць розтягнено кари на всіх, кого уряд хоче покарати. Поарештовано 6. послів. З українських 6. послів сидять сьогодня 15. Б. посла Великановича (нар. учителя) перенесено за Познань, а Міляну Рудницьку (професорку учит. семинарії) до Сенників (коло Варшави). Виборчі комісії повідомили останнього дня, коли було можна вносити виборчі реклямації, 16,000 Українців у Львові під претекстом, що вони не мають польського горожанства. Тепер комісії не урядують і нема де доказати, що таке горожанство є!

Нагадується вислів б. польського премієра, міністра Вітоса (сидить тепер в арешті), який кинув раз одній депутації: „В Польщі лихо, але буде ще гірше"... Дійсно — є ще багато місця на гірше. Вистане, коли Поляки сягнуть до національної традиції. Ще чейже нікому не стягнули паса із шкіри, нікого не вбили на паль, нікому звязаних рух не обмотали клочем, не обляли смолою й не підпалили. Це все ще може бути. Можна пірвати й порізати українську сорочку, але того, що під сорочкою: українського серця й козацького духа не вбють.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПРИЄДНУЙТЕ ДІТЕЙ ДО У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали екзекутивного комітету У. Н. Союза з дня 25. жовтня 1930 р.,

отсим проголошується

ВЕЛИКУ ТРИМІСЯЧНУ КАМПАНІЮ

ОРҐАНІЗУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В ЛИСТОПАДІ І ГРУДНІ 1930 РОКУ І В СІЧНІ 1931 РОКУ.

Приєднуйте дітей до своєї рідної орґанізації. Підготовляйте своїх наслідників. Будуйте свою орґанізацію на користь і славу собі та свому поколінню. Скріпляйте свою національну твердиню, У. Н. Союз в Америці, на пожиток і славу свому поневоленому Народови.

В ріднім нашім краю вороги нищать наші національні і культурні здобутки. Браття й Сестри наші, хоч знаходяться в крайній нужді і розпуці, не піддаються, але знищене відбудовують. Тому й нам, хоч пригнобленим навислими хмарами економічної кризи і страхіттям безробіття, не слід піддаватися, тимбільше, що тут не про відбудову, а лиш про розбудову свого національно-культурного здобутку розходиться.

Покажім, кому слід, що свідомість національна і культура наша сильніші ніж брутальна сила наших ворогів, та що ми сильно зорґанізовані не лиш по їх „кресах", але по цілому світі і тому скорше чи пізніше належне собі місце між культурними народами мусимо здобути.

Хай по тримісячній отсій кампанії не лишиться ніодна українська дитина в Злучених Державах, котра до цеї орґанізації не належалаб і не ступалаб слідами батьків у розбудові цеї твердині в дальшу користь собі і свому поколінню, на глум ворогам, а на славу Україні!

МИКОЛА МУРАШКО, гол. предс.;
ІВАН КАШТАНЮК, гол. рек. секр.

Д-р Остап Грицай.

ПЄР БЕРАНЖЕ.

Найпопулярніший поет Франції.

(1780—1857).

(3)

А щоб подобатися королеві, то поетам доводилося писати з трівожною увагою на те, щоб не вразити короля якимось надто свобідним словом або розмальованням почувань, немилих вухам Його Величности. Задля того в тодішніх поетів аж кишить від рабських підхлібств для короля (від них не вільний навіть і такий ґеній, як Расін, про якого кажуть, що він, стративши ласку в короля, вмер з жалю(!) — а з другої сторони вражає в них педантичність, з якою вони придержуються у своїй творчости точно означених естетичних правил, нормуючих заздалегідь зміст і форму творів, угодних Богові, королеві, попам і двірським прислужникам зі кокардами на лобі. Найвродатнішою книгою таких правил був твір поета **Боальо—Депре** "L'Art poetique" (1669), перед яким ще й у першій половині XIX. ст. деякі поети, і то не тільки французькі мали страшенний респект. В тім творі — якого правилам повинувався (собі на шкоду) і сам Корней — вчив Боальо поетів писати по зразцям у літературі старинних Греків і Римлян, а всяку свободу й розгульність поетової думки й фантазії проскрибував як смертельний гріх. Так у столітті XVII. А далі, в XVIII. віку, почав зазначуватися всеможний вплив **фільософічних теорем і напрямів,** які знову викликували односторонність у творчости вже то по лінії даної ідеольоґії, вже то протилежного їй світогляду, причім при кінці того віку, отже безпосередно перед Беранже, за першої революції поети не сміли висловлювати нічого, що булоб проти режіму терористів, а далі, за Наполеона, нічого, що не подобалося цьому деспотові. Треба навіть сказати, що за час першої революції і Наполеона у Франції **(1789—1814)** зазначується помітний упадок поетичної творчости, особливо задля недостачі свободи слова і думки в поетів.

От і чому каже,що Беранже визвольний поет не тільки своїм ворожим відношенням до всякої деспотії, але й духовістю своєї творчости взагалі.

Бо з його виступом приходить до слова вперше від двох століть **найглибший дух народу",** широких мас, в усій своїй свободі і в усій своїй красі, з усею радісною безжурністю і стихійністю свойого почування, без ніякого огляду на якісь правила й офіціяльні напрями. Поеди перед ним задивлялися здебільшого у Греків і Римлян, трималися правил пана Боальо, плазували перед королем, далі перед терористами, даліж перед Наполеоном, а Беранже мав тільки свій нарід на оці, співав тільки для нього і тільки про нього і так, як цього він у простого народу навчився.

— „Моя Муза — каже він в одній зі своїх найкрасших пісень — це французький нарід". І коли твори тих поетів, що писали по премудрим правилам, лишилися тільки в памяти вчених, освічених та тих можних панів, яких вони хліба ради величали, то пісні Беранже є відомі всьому народові від його верхів до найсіріших низів. Їх знає напамять і аристократка й інтеліґентка, стара бабуня, що десь там куняє в куточку, перекупка, що продає ярину й овочі, дівчина, що спішиться на стрічу з коханцем, юначок, що підсвистує вулицею, і хлібороб, що кладе снопи на полі. Бо той паризький ґамен Беранже у своїй великій любові до рідного народу і змістом і формою своїх пісень достроюється всеціло до форми й духа пісень народніх, через що в його творах нема нічого незрозумілого й чужого і для найпростішого простолюддя. Своєю формою пісні нашого поета це скрізь пісні, яких прообразом є старонаціональний, згаданий вже мною французький шансон, т. є. вірш до співу при звуках ґітари то що, призначений при тім до співу гуртового, в товаристві, та з постійним рефреном **(refrain,** повторення) після кожної строфи. Оця природна співучість відбирає віршові Беранже всяку тяжкість і вже хочби тільки своєю захоплюючою ритмікою лишається гаразд в памяти читача. А ви порівнайте з тою чудесно легкою і музикальною формою віршів Беранже дотеперішню офіціяльну, критичними диктаторами Франції в роді пана Боальо показувану поетам форму вірша, т. зв. **„александрин"** з його дванаціяти і тринацяти складами! Пісенька нашого Петруся з кожним словом мов той жайворонок під небо лине, а королівський александрин то так вам, наче ступа з чарівницею по дебрах гуркає. І тому, що всі оті вірші Беранже це шансони, призначені до співу, в товаристві і при чарці шляхотного вина, то в них, як у французьких народніх шансонах, узагалі нема нічого тяжкого, смутного і нікудишнього, так, в нпр. в народніх піснях Германів або Славян, головнож в деяких наших, українських піснях.

Тут соняшні сяєва тої старофранцуської **"gaya scienza,"** тої „радісної мудрости" колишніх провансальських трубадурів, якої найглибшим єством — почування блаженности життя.

(Конець буде)

КНИЖКИ ДЛЯ ДІТЕЙ,

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

А—А, КОТОЧОК, збірка пісень, казок і приповідок для маленьких дітей з малюнками М. Бутовича .... 35 ц.
РУДЬКО, життєпис одного півня, О. Лелека .... 15 ц.
РОБІНЗОН КРУЗО, оповідання, ілюстрував А. Манастирський .... 50 ц.
ЛИХО З ВОГНЕМ, Дід Модест .... 10 ц.
ПЕТРУСІВ СОН, оповідання. Модест Левицький .... 15 ц.
ДІД ЯКІВ, оповідання. Дедір Дутко .... 15 ц.
ЗОЛОТА РИБКА, віршована казка з ілюстраціями А. Манастирського. Мирон Доля .... 15 ц.
ПРИГОДА КАЧУРИКА, цікаве оповідання для дітей, Б. Герца, переклад зладила Галя Коробочка .... 15 ц.
МАТИ-СТРАДНИЦЯ, образець із побуту українських висиленців в таборі у Ґминді. Марійка Підгірянка, ілюстрував А. Манастирський .... 15 ц.

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОСЬ ХТО БРЕШЕ.

„Щоденні Вісти" висипалися знова зі своєю щоденною лайкою. Сим разом притокою до лайки було українське протестаційне віче в Брукліні, скликане Союзом Українських Національних Товариств і Українським Демократичним Клюбом, для протесту проти ляцького терору в Галичині. Не подобалося комуністам, що бруклинські Українці не складають усіх своїх надій на Москву, і давай лаятися. Нагавкали при сій нагоді на редактора „Свободи", на українських націоналістів, а що віче відбулося в церковній галі, то попалося й церкві й її пароховм.

Сим разом большевицькі письмаки договорилися до такої брехні, що цілій Бруклин аж за боки береться. Написали, що віче скликав піп, хоч всім відомо, хто віче скликав. На оголошеннях у газетах і на летючках було виразно написано, хто віче скликав. Та большевицькі письмаки попробували загрaти на протипопівській дудку, отже гузя на віче, бо його скликав піп. Буває, що й попи скликують віча, і певно в сьому нічого злого немає. Большевики самі дуже то люблять, як піп скличе віче їм. Вони не раз уже в Америці носилися до попів, щоби їм оголошував віча в церкві. Таких попів большевики не лають. За те, як піп їм на руку не йде, то, вже він є зрадник, буржуй, туманитель народа.

Що віче відбулося в церковній галі, з сього ще не виходить, щоби віче було церковне, чи попівське. Може бути в церковній галі й большевицьке віче. Читав я вже, що в Америці й такі річи бували. Не стидалися сього большевики. То тільки як українські націоналісти зійдуться на віче в церковній галі, то большевики їм кажуть: Як вам не соромно в церкві збиратися?

Про те, чи віче церковне або попівське рішає не те, де воно відбулося, але те, що на тому вічу говорилося й робилося. Може бути віче в церковній галі і може бути протицерковне, а може бути в большевицькій галі і може бути протибольшевицьке. Се знає навіть найтемніщий чоловік. А прецінь большевицькі письмаки пишуть так, немов би воно було інакше. Чому вони так пишуть? Бо вони хочуть промовляти до людий таких темних, що навіть сього не знають.

Розписалися „Щоденні Вісти", якто на вічу бесідники закликували до збірок серед Українців у Брукліні, як оден бесідник кликав людий ходити по хатах. Сим бесідником, кажуть „Щоденні Вісти", був редактор „Свободи" Омелян Ревюк. Такі річи пишуть „Щоденні Вісти", в білий день, хоч Омеляна Ревюка того дня у Брукліні на вічу не було, а головним бесідником на вічу був Володимир Кедровський. Ревюк бував уже неразвна вічу в Брукліні й письмаки зі „Щоденних Вістей", певно його знають так, що з Кедровським його не помішають. Чомуж вони пишуть про Ревюка? бо редактори „Щоденних Вістей" не завдали собі труду навіть провірити, хто там говорив. Їм вистарчає лаяти, брехати. В них засада: „Бреши, псе, вітер понесе. Набреши, а вже щось з того лишиться.

Правдиві „Щоденні Брехні".

Українські націоналісти в місті Бруклині не трохи не зражені сими щоденними брехнями. Не вражає їх ні трохи лайка, визиванка, наклепи, що вони визискують боротьбу українських селян у Галичині для фашистівських цілей. Ми, бруклинські Українці, добре знаємо, як дивиться на сього рода наклепи. Не пошкодить нам навіть, як большевицькі запінені брехуни скажуть, що ми йдемо з Поляками, як не пошкодять нам брехні Поляків і польських братів, що ми йдемо з большевиками. Ми йдемо далі вперед, гуртуємо щораз більше людий. На наших вічах щораз більше народа. Ми збираємо на народні цілі щораз більше гроша. Наше протестаційне віче наповнило галю по береги, тоді як скликане в той самий час большевицьке віче не мале й пів сотки учасників, хоч на нього стягнено всіх комуністів з Ню Йорку й околиці. На нашім вічу зібрано дві сотки долярів на визвольну боротьбу, а на большевицькім вічу не зібрано й десятої частини того, хоча там замовлені спеціяльно представники довколичних комуністичних відділів вдесяте вже деклярували на третий інтернаціонал ту саму суму.

Бруклинські Українці лагодяться до нового свята, до свята Першого Листопада, яке вони відсвяткують дня 16. сього місяця величавим концертом. І на ньому певно буде богато людий, чи зроблять собі комуністи якесь свое підприємство, чи ні, чи будуть знова „Щоденні Брехні", чи не будуть. Не вражає вже нас ся лайка ні кирния. Кажуть люди: „Видно, що ідемо, коли собаки брешать" і не звертаючи на лайку собак більшої уваги, далі роблять свою роботу для свого ідеалу, за Одну, Свобідну, Соборну Україну.

Г. Б.

ПОЛЬСЬКИЙ ТЕРОР У ГАЛИЧИНІ

(Передрук з „Діла").

ЗБАРАЖЧИНА.

В днях 25—28. вересня перейшла поліційна карна експедиція через отсі села збаражського повіту: **Нове Село, Сухівці, Шельпаки, Шили, Добромірка, Гущанка, Лозівка і Скорики. В Новому Селі** були в адвоката д-ра Д. Сеника, адвоката концiпієнта Калина Грицини, д-ра Кокодинського, інж. Турянського, нот. кандидата Голінатого, війта Шурана, господаря Сокола, адв. писаря Бомби й ін. Всі вони (дальше пропускаємо). Поліційні відділи були в згаданих вище селах спершу по кооперативах і читальнях, а тим, де є молочарні (**Доброміркa й ін.**), і по молочарнях. (Дальше пропускаємо). В Лозівці були під памятником Шевченка, при чому селяни (дальше пропускаємо). Поза установами були в кожному селі по поодиноких селянах, і то самих свідоміших (дальше пропускаємо). В **Гущанці** відвідали укінченого студента фільософа Козака Павла, що був кирівником кооперативи в Доброміpці. Він тепер (дальше пропускаємо). Крім нього і багатьох молодиць та дівчат також бідний жидок Шпайзер Шнай (дальше пропускаємо). В **Доброміpці** відвідали війта і члена упр. кооперативи Гриця Березу, голову надзірної ради молочарні Марцінюка Михайла, книговодця Бабія і господаря Тимка Березу. Війта Гриця Березу (дальше пропускаємо). Щодо господарств вичислених людей, то (дальше пропускаємо). Після того поліційні відділи відїхали зареквірованими селянськими підводами дальше.

КОСІВ.

Масові ревізії по нашому краю не минули й Косова. Ось 26. вересня відбувся 8-годинний трус в кооперативі „Гуцульське Мистецтво" і в її директора п. Куриленка. Трус був такий докладний, що порозривано навіть підлоги. Розуміється, нічого не найдено.

ЗАШКІВ, ПОВ. ЛЬВІВ.

Повідомляють нас, що в громаді Зашків, пов. Львів, місцева поліція приступила в пятницю рано 10. вересня ц. р. до основної ревізії в читальні кооперативі, які на час ревізії замкнено. Зачали від чит. бібліотеки, яку провірено дуже докладно, а що в домівці читальні мешкав крамар п. Бабич, то зревідовано також його. В хвилі, коли це пишемо, не знаємо ще, чим скінчилася та ревізія.

ГЛЕЩАВА, ПОВ. ТЕРЕБОВЛЯ.

В ночі з 1. на 2. жовтня ц. р. приїхала до села Глещава війська карна експедиція, а саме відділ 9. полку уланів, стаціонованих у Теребовлі. Після приїзду до села прийшли до кооперативи (дальше пропускаємо), а потім перейшли до читальні і молочарні (дальше пропускаємо). Ревізію зроблено тільки в голови „Лугу". На другий день рано (дальше пропускаємо). Після відїзду карної експедиції вибухла в селі пожежа, наслідком якої погоріло двох господарів. Слід зазначити, що ні в Глещаві, ні взагаді в теребовельському повіті не було ніяких підпалів чи інших саботажів.

БІЛЬЧЕ ЗОЛОТЕ, ПОВІТ БОРЩІВ.

В „Іл. Курєрі Цодз." і в інших польських газетах появилась вістка з Більча Золотого, повіт Борщів, про те, що у нас на фільварку згоріла стирта соломи (до 200 фір) і що місцевий „Луг" та „Сокіл" відмавились ратувати і т. д. Тимчасом згоріло гниле подення (підстілка) зпід стирти (до 50 фір), як це й стврдила комісія, а про пожежу ніхто нічого не знав. Аж рано люди довідались про неї і ніхто очевидно не думав ратувати, бо не було що! От такою правдою оперує „Іл. Курєр Цодз." і інші польські органи.

Дня 25. вересня в ночі (два дні пізніще) перевела поліція ревізії у визначніших громадян: Демка Улашина, Козьми Улашина, Михайла Бурдея, Мих. Мотиля, Григора Костюка, Марії Николин і Михайла Вовчка; цього останнього арештували. Дня 26. вересня в год. 9. рано без попередньої ревізії арештували місцевого пароха о. Семена Гребенюка в хвилі, коли збирався на приручене село Монастирок сповідати дітей (перша сповідь) і приготовити все до великого відпусту-кальварії на Чесного Хреста. Вечором тогож дня переведено в нього ревізію. Шукали за зброєю, але нічого не знайшли і забрали тільки всю приватну переписку. На постерунку поліції зроблено о. Гребнюкові відтиски пальців, не зважаючи на його протест. Два дні держали його на постерунку і по списанню протоколу випустили в ночі на волю. Закидали йому звязок з Пластом, переховування зброї й організацію тайних товариств.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Дня 1. жовтня ц. р. вийшли на волю з перемиської тюрми пп. Совик Степан з Рави Руської і Семко Степан з Дахнова, яких безпідставно підозрівали в підпалі стирт на фільварку Свидниці. — Обидва випущені на волю складають при цій нагоді на руки Вп. д-ра Качмарського, адвоката в Краківці, всім Вп. паням і панам щиру подяку за батьківську опіку в часі їх побуту в тюрмі у Краківці.

АРЕШТУВАННЯ.

У Бережанах арештувала поліція адвоката д-ра Вол. Бемка. У Ляхівцях (пов. Богородчани) арештували місцевого пароха о. Пант. Городецького.

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ

(Оригінальні матеріяли з краю).

(4)

ПОГРОМ УКРАЇНЦІВ У ЗБАРАЖЧИНІ.

Дня 25. вересня приїхала підводами в год. 6-тій над вечером карна поліційна експедиція до Нового Села коло Підволочиск, в числі 130 поліцаїв, узброєних від ніг до голови в кріси, багнети, револьвери та най모дернішу зброю — палиці. По зложенні візиті місцевому постерункові йшли поліцаї партіями до місцевої коршми Поляка Качоровського, покріпитися та набрати куражу.

Партія за партією пили, їли та, відходячи, не платили, а коли коршмарка, обурена при кінці, від останньої групи зажадала заплати, накинулися на неї поліцаї з лайкою: „ти, пся крев, ку... ці мацьь, ти така Польска патріотка, ти хцеш од нас пенендзи за то, же ми тобє мнєпє і жиче бронiми од тих дзічи гайдамацькей і свое жице наставіми за цебе, а ти нам жалуеш даць зйесьць і напіць сен, ми тобє дами пенендзи, же тобє вшистке зембі повилятуйон". Обурена реставрантка пішла на скаргу до місцевого судді карного, д-ра Підгурського, Поляка, який сейчас пішов до реставрації та сими словами звернувся до поліцаїв: „Цо то ест, панове, же ви тутай пiеце і іще, як мувіла мі реставрантка, і не хцеце заплаціць". „А ти цо за еден" — запитали в один голос. „Я естем сендзя карни і пшедевшисткєм вставць еден з другим, як мувіш се свим пшеложоним"! Вправді поліцаї встали, а судді дальше спитав: „Кто ест тутай комендантем"? На що дістав відповідь „ми тутай вшисци естесьми коменданцї"! По такій рішучій відповіді суддя побачив, що з такою голотою нічого не вдіє, відійшов зі страхом, щоби ще сам не набрав.

В підпитім стані десь коло години 8-мої вечером зачали переводити ревізію хата від хати, де лише жили Українці. Ревізія, а радше погром, полягав на тім, щоби знищити все, що українське. Основну ревізію перевели в місцевій кооперативі „Народній Дім" в той спосіб, що ціле урядження знищили, всі товари порозкидали та все полили нафтою. Крамаря Ткача Володимира збили немилосердно. В „Народнім Домі", де міститься читальня Просвіти, „переводили ревізію в той спосіб, що сокирами порубали долівку, крісла, шафи з книжками, розуміється всі книжки подерли, сцену порубали, куртини і декорації порізали, стіни полупали сокирами, всі портрети понищили, м. ин. великий портрет Тараса Шевченка форматy 1x1½ метра, Франка, Мазепу, Хмельницького і Шміґельського. Страшна руїна зістала зі всього. Дальше переводили ревізію у місцевої інтелігенції, а то в адвоката д-ра Сеника Данила, агронома інж. Турянського Андрія, місцевого лікаря Кокодинського Андрія, д-ра Голінатого Льва заступника нотаріяльного, адвоката д-ра Калина Івана та його концiпієнта д-ра Грицини і в місцевого пароха о. Малюци Івана. Д-ра Сеника Д., д-ра Голінатого Д. і д-ра Грицину побили страшно при ревізії та ще опісля на дворі. Інж. Турянського Андрія взяли на поліцію і тяжко побили в присутності побитих вже свідків Ярослава Сокола, уч. VIII кл. гімн., і Григорка Сокола, селянина. Катували в застрашаючий спосіб палицями та прикладами, викрикували поліцаї: „ти кабане, ти бандито, хцеш Україну, ти будуєш Україну, бандзеш бунтовал руского хлопа пшецiв паньству польскєму, ти бендзєш палiць стерти паньсце і розлепяць „Сурми"; ми тобє покажеми, як палiць паньске стерти; хцеш Україну, то марш там за Збруч, ми цен скатуеме, же жиць не бендзєш і не умжеш". В помешканню д-ра Сеника позривали підлогу та копали і шукали в той спосіб за зброєю, а в канцелярії понищили та подерли всі акти судові. У д-ра Калина цілковито поломили машину до писання, порозкидали всі акти та знищили урядження канцелярійне. Катуючи людей, викрикували поліцаї: „кому сен теraz поскаржище, сейму нема, ані послув, ані сенаторув, їдзьце до Пана Бога на скарген. Адвокатуф ваших і сендзюф такжесьме юж вибілі, тераз не бендзє кому вам скаргі робіць на нас".

Дальше перевели ревізію у мандатанта д-ра Сеника, Весоловського Володимира, та сильно побили його. Приперводженню ревізії у крамаря кооперативи Ткача Володимира побили його матір та сестру Ценю Ткач і його молодшого брата. Сестрі його порізали народний стрій на кусники. В о. Малюци повалили всі печі та перевернули хату догори коренем; хотіли також побити його та дочку, однак присутний тоді у свящ. ревізор каси Стефчика, Поляк з Кракова, якої священик є головою, оборонив його і дочку та вигнав поліцаїв. При ревізії нищили селян безпощадно в той спосіб, що все скидали на середину хати та топтали чобітьми. Робили саламаху. І так пір з порозпорюваних подушок, вишняк, мід, мука, крупи, килими порізані, убрання все змішане разом, як рівно вся хатня обстанова порубана.

(Дальше буде).

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

Свято Української Державности в Ню Йорку, Н. И.

ЗАХОДОМ УКР. НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ НЮ ЙОРКУ, БРУКЛИНА І АСТОРІЇ

відбудеться

З НАГОДИ ДВАНАЙЦЯТЬЛІТНОЇ РІЧНИЦІ ПОВСТАННЯ ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕПУБЛІКИ

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В STUYVESANT HIGH SCHOOL, 345 EAST 15-та УЛИЦЯ, (між 1-ою і 2-ою Евеню), NEW YORK CITY

Початок в годині 8-мій ввечір. Вступ 50 центів.

На Концерті виголосять:

ЛИСТОПАДОВЕ СЛОВО: ОМЕЛЯН ГРИБІВСЬКИЙ, щойно прибувший делегат з краю.

СВЯТОЧНУ ПРОМОВУ: Д-Р ЛУКА МИШУГА.

Виступлять як солісти:

п-ні М. ГРЕБІНЕЦЬКА (сопран), п. П. ОРДИНСЬКИЙ (барітон), п. ВАСИЛЬ ПАСЬКО з супроводі бандури.

Скрипкове сольо: п-на ЛЮБА КАСЬКІВ, ДІТОЧИЙ ХОР УКР. НАР. ШКОЛИ.

Співатиме: Хор „БАНДУРИСТ" під управою професора Ю. КИРИЧЕНКА

Акомпанює п. С. ШТЕМБЕР.

Листопадові дні! Вони все свіжі в нашій памяти. Вони для нас найбільша святість! Дванадцять літ минає, як Український Нарід викресав зі себе першу іскорку самостійницьких змагань, а останні події на Українських Землях вказують нам, що полумя, викресане з тої першої листопадової іскри, неугасає. Боротьба о самостійність неустає! — Нові жертви, свіжі могили, це найкращі докази державницької зрілости українського народу. І ми, українська іміграція, зачисляючи себе до того народу, повинні памятати, що день Листопадового Свята є для нас днем, в якому ми даємо доказ нашої національної зрілости, нашої солідарности та повного зрозуміння тих ідей, за які там в краю падуть що раз то нові жертви. Длятого є святим обовязком кождого свідомого Українця взяти участь в Листопадовім Святі. Нехай отже ніхто не відтягається від того обовязку.

255,9-61 Комітет Листопадового Свята.

УВАГА! ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.! УВАГА!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

відбудеться

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В ГОДИНІ 12-тій ВПОЛУДНЕ (зараз по Сл. Божій).

В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ, РІГ SUSSEX & GREENE STS., JERSEY CITY, N. J.

Головну промову виголосить прибувший гість з рідного краю п. О. ГРИБІВСЬКИЙ.

Будуть говорити також і другі бесідники.

Громадяни! В краю діються такі страшні річи, що хіба людина з камінним серцем може не прийти на віче й не запротестувати. Тому всі як один на віче й до протесту. 256,9

ПОЗІР! YONKERS, N. Y.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ І ВСІХ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ І СЕСТРИЦТВ МІСТА ЙОНКЕРС

відбудеться

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

при участи трох хорів: Спів. Тов. „Боян" і шкільного хору з Йонкерс під дірігентурою п. М. Фатюка і хору „Української Молодіжи з Бруклина під дірігентурою п. В. Савицького.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛИСТОПАДА 1930 РОКУ

у Philipsburgh Hall on Hudson Street, Yonkers, N. Y.

Початок Концерту в годині 4-тій пополудни.

Вступ: 75 і 50 центів; для дітей 25 центів.

На так величаве Свято запрошуються всіх Українців місцевих і позамісцевих до як найчисленнішої участи, бо при кінці сего свята всі разом запротестуємо проти ляцьких звірств в Рідним Краю. — Комітет. 258,60

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! ПОЗІР!

Тривожні вісти приходять з рідного краю. Польський фашизм дико розправляється з нашими Братами. Збирається змести з лиця землі все наше життя. Треба обєднуватися і готуватись до оборони. Треба піднести ВЕЛИКИЙ ГОЛОС ПРОТЕСТУ.

Длятого кличемо Вас на

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

що відбудеться

В СУБОТУ, ДНЯ 8-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

в годині 8-мій вечером

В УКР. РОБ. ДОМІ, 975 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

Буде бесідник з Ню Йорку. Будуть і місцеві бесідники.

Українці, явіться громадно.

Комітет. 259

УВАГА! УВАГА!

АМЕРИКАНСЬКІ ВЕТЕРАНИ СВІТОВОЇ ВІЙНИ, МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

Збираймо одні других і гуртуймось в ряди до великого

ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ

ПРОТИ ЛЯЦЬКИХ ЗВІРСТВ НА ЗЕМЛЯХ ЗАХ. УКРАЇНИ.

Се є наш перший обовязок бути готовими до походу,

який має відбутись

В СУБОТУ, 15 ЛИСТОПАДА ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ В М. НЮ ЙОРКУ

До походу треба готовитись в уніформах. Ті, котрі не мають уніформів, най прийдуть з відзнаками на рукавах "V. F. W.". Хто не має таких відзнак, най негайно голоситься або пише в тій справі на адресу:

VOLODIMIR JURKOWSKY, c/o UKRAINIAN DEMOCRATIC CLUB, 59 ST. MARK'S PLACE, NEW YORK, N. Y.,

а також проситься подати свої адреси ветеранів, які візьмуть участь в поході для порозуміння. 259-61

УВАГА! АЛИКВИППА, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ПАРОХІЯЛЬНОЇ ШКОЛИ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. АПП. ПЕТРА І ПАВЛА, ПРИ СПІВУЧАСТИ АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА УКРАЇНЦІВ З АЛИКВИППА, ВІДБУДЕТЬСЯ В ЧЕСТЬ ПОЛЯГЛИХ БОРЦІВ ГЕРОЇВ

СВЯТОЧНИЙ ВЕЧЕРОК

получений з представленями:

НЕ КЛЕНИ, МАНІГРУЛЯ І ВІНОК НА МАГИЛУ Т. ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

в Польській гали, 11 Плен ул. — Начаток в год. 7.30 ввечір.

Родимці! На се представлення і вечерок запрошується всіх Українців з околиці. Той вечерок устроює молоде покоління, Ваші діточки. В програму входять ріжні декламації, соло, дуети, марші, вправи хлопців і дівчат нашої школи, а до того і троє представлень. Обовязком кождого Українця прийти і звеличати найкращих синів України. Початок на час, 7.30 вечером. 259

ЗА ШКІЛЬНИЙ КОМІТЕТ:

Антін Корнецький, предс. Теодор Мотичак, учитель.

ПОЗІР! БАЛТИМОР І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКР. ГРОМАДИ, БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СПІВАЦЬКОГО ТОВ. „БОЯН", при Катол. Церкві

відбудеться

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

в честь поляглих борців за волю України

В НЕДІЛЮ, 9. ЛИСТОПАДА С.Р.

В SIMON'S PARK, 18th Street, near Eastern Avenue.

Початок в годині 4-тій попол.

Проситься всіх Українців, без ріжниці поглядів, прибути і звеличити се свято наших Героїв, котрі поклали свої голови за рідну вітчину. Виступати буде мішаний, мужеський, жіночий і дітчий хор Бояна, як також: тріо, дуети, соло і деклямації. Дохід призначений на старий край. Вступ 50 центів. Іменніше — Акомпанювати обіймe добр. пані Колтуцька. Дірігент хорів п. Ст. Лабойко. 259

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЮРІЙ АНДРЕЙКО

ДОКТОР МЕДИЦИНИ,

повідомляє Українців міста Ню Йорку й околиці, що

ВІТВОРИВ СВІЙ ОФІС ПІД Ч.:

153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel.: ALGONQUIN 8625.

УРЯДОВІ ГОДИНИ: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі від 12 до 1-шої вполудне, або після умови.

ВПРОСТ

GDYNIA AMERICA LINE

ПО КРАЮ

GDYNIA AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА

ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ

яка оперує найбільшими, найпоспішнішими і найвигіднішими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ І ДАНЦІГОМ.

Поспішні і вигідні получення залізничі можна дістати з ДАНЦІГУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Ціни як найнизші. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.

Українці навчилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Переправадженням і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізними і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА

каблем або почтою.

Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Републики

ГАРАНТОВАНА

ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ ГДИНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ

коли шлете гроші.

Голоситься до місцевих агентів або

GDYNIA AMERICA LINE

(Formerly Baltic America Line)

8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.

315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.

UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.

110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральгію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронхітис, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сціятика і Лумбаго. Мущини і женщини щасливо лічені новою усконаленою методою. Мій особистий догляд чер з цілий час курації. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, химічні тести, Х-Рейс.

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-тою Евнею і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер: в неділі від 9-тої рано до 4-тої поп.

ПОМАГАЛО 200 ЛІТ

Поверх два століття Gold Medal Haarlem Oil вважалася головним лікарством на недомагання Нирок, Печінки і Міхура. Новітній Медичний Поступ зділав Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки такими, що їх легко і приємно брати. На болі голови, крижей, втому, безсонність, внутрішні болі, гостець, болі в суставах і другі подібні недомагання беріть Нові і Уліпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки. Зачніть брати їх зараз. До набуття в кожній аптиці по 35 ц., 75 ц., $1.50. Беріть лиш правдиві. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатанім пуделку і не приймайте ніяких імітацій.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Dr. Benjamin Stich

з під ч.

245 East 17th Street,

New York, N. Y.

Телефон: STUYVESANT 5710

повідомляє своїх українських пацієнтів, старих і нових, що він робить діягнози, включаючи проміні „екс", внутрішних органів тіла. Урядові години від 11. до 1-ої і від 5. до 7-ої ввечір, або відповідно до умови. 253—

КУПНО І ЗАМІНА

Можете заміняти свою фарму за 16-фамілійний дім зі сторами в Ню-арку, Н. Дж., або свої лоти за малий дім в Ровей, Н. Дж. Маємо на продаж і в заміну лоти від $150 і доми від $4,950 і вище. Пишіть по дальші інормації до: 254-78

SLAVONIAN LAND CO.,

206 Broadway, Room 430,

NEW YORK CITY.

Zonite

For pyorrhea

For prevention against gum infections, use Zonite, the new powerful antiseptic. Also guards against colds, coughs and more serious diseases of nose and throat.

УВАГА!

Хто хоче довідатися щось цікавого й бути щасливим ціле життя, нехай пише по ілюстрований магічний катальог і пояснення. Інтересовані будуть задоволені. Пишіть зараз нині, залучаючи кілька марок, до: 230-

EUROPEAN BOOK SUPPLY CO.,

1422 W. Division Street, Dept. 30,

Chicago, Ill.

Валентин Катаєв.

ДІДУСЬ САБАКИН

Дідусь Сабакин витер скатіркою червону шию з чиряками, злісно глянув на соняшне небо, що переливалося за вікном усіми красками, які мало, та пробурмотів:

— Пеські діти! Розпустився народ! Охамів! Ніяких моральних понять не має! Загальне хуліганство настало. Одно слово, совітська влада. Так!

Сабакин був у хаті сам один і говорив більше до брудного, поплямленого самовара, що з омерзінням відивав сіру стрижену голову, товстий ніс, лілеві вуха, худі щоки та маленькі злющі очка, що глибоко та цупко сиділи під вузьким, поморщеним чолом.

— Тьфу на вас усіх! — говорив Сабакин, допиваючи шесту склянку чаю. — Плюю на вас! Щоби ви здохли...

За стіною, у сусідів-робфаховців, чути було одноманітний голос:

— Фінансовою політикою називаються способи, що ними користується держава при добуванні та розподілі засобів... Податки діляться на грошові та натуральні... Грошові податки можна поділити на три ґру...

Сабакин застукав щіткою в стіну та заскрипів:

— Про-ро-шу перестати галасувати! Ви мені перепиняєте в роботі. Хуліґани!...

— У нас післязавтра іспити. Перепрошую. — „Поділити на три ґрупи: безпосередні, побічні та митові. Безпосередніми називаються такі, що..."

— Ну, чи не хуліґани? — розпучливо прошептав Сабакин. — Що з ними робити? Хуліґани й більш нічого. Одно слово, комсомол. У них, можна сказати, чоботи їсти просять, а тут же між образованих лізуть. „Податки, чи бачите, діляться на три катеґорії", чи не пеські діти? Хами. Слухати не можу!

Дідусь Сабакин із тріскотом відчинив вікно та виглянув на вулицю. Вулицею йшов відділ піонірів (комуністичної молоді). Карапузик у червоній краватці незвичайно поважно та діловито барабанив на великім барабані.

— Прошу переконатися — огірчено підморгнув Сабакин до ліхтарні. — Прошу переконатися! Барабанять! Як вам це подобається? Працювати порядним людям не дають. Загальний спокій нарушують. Хуліґани, прости Господи! Тьфу!

— Сабакин із хропінням потягнув носом і замашисто плюнув униз.

— А ви, горожанине, там трохи осторожніще, просто на портфель (торбу) харкнули.

— А ви з портфелем попід вікна не шляйтеся, — сухо відрізав Сабакин.

— Себто, як „не шляйтеся"? На це й вулиця, щоби нею на службу ходити.

— На службу? — зїдливо прижмурився Сабакин. — Знаємо ми ваші совітські служби-млужби. Не бійсь, сидите там і стільки працюєте, що хабарі хапаєте. А порядній людині навіть із своеї власної житлової площі у віконце і плюнути годі без того, щоби не стрінутися з хамством! Хуліґан!

— Ви там обережніше! Тільки без обид! Я, як представник совітської установи...

— Я плюю на вас і на вашу совітську установу...

— Міліціонер!

— Ось-ось! Дуже вам вдячний. Хай міліція порішить, хто з нас хуліґан.

І справді зараз Сабакина покликали на переслуханни. Він мусів підписати протокол і записку, що обовязується, що не кидатиме міста до дальшого розпорядку. Потім вернувся додому.

— Ні-чо-го! Хай і протокол, і що! Старого Сабакина протоколом не залякаєш. Старий Сабакин усе ваше хуліганство на чисту воду виведе. Старий Сабакин на хуліґанство плює!

Сабакин тяженько задумався.

— Охаміли люди! Розпуста! Куди не глянь — усюди хуліґанство. Скажім, наприклад, радіо. Хтож таке видав у культурній державі, щоби, даруйте за слово, на крівлі антени уставляти? Подумайте, будь ласка! Накрутять, накрутять дроту, а потім, дивіться, в себе з трубки ріжні бунтарські промови слухають. Ну, чи не хуліґани?

Сабакин надів сіру шапку з ґудзиком і діловито поліз на дах.

— Я вам покажу антени — бурмотів він, як ліз рачки по крівлі. — А нумо, де мій ножик? Раз і готове. Щоб ніяких антен. Хтож це видав, щоби на комин дріт намотувати? Абож то комин для цього? Хуліґанство! Порядній птиці сісти ніде.

Сабакин зрізав нашвидку вісім антен і з почуттям виконаного обовязку зліз на подвіря та задумчиво сів на лавочку...

— Тьфу на вас усіх, — промимрив він привичнo — щоби ви виздихали!

Нараз мрачні Сабакинові очі зупинилися на стінній ґазеті, прибитій на дошці біля брами.

— Скажіть, будь ласка, — процідив Сабакин крізь зуби — стінну ґазету видумали. Голота! Щоби кождий песький син міг ображати порядних людей. Ну, чи не хуліґани? Всюди хуліґанство. Стіни нищать. Тьфу!

Сабакин пійшов до смітника, вибрав що найбільшого здохлого щура й оборежно вкинув його в деревляну скриньку, на якій був напис: „Просимо вкидати в скриньку матеріял для стінної ґазети".

— Будь ласка, оце матеріялик для вас! Для вашої хуліганської газети це найбільш підходе. Хі-хі!

Потім Сабакин не спішучись вернувся у хату та замкнувся у вотерклозеті.

Сидів він там годин чотири.

— Горожанин Сабакин — почувся за дверима благальний голос — виж не один у тій хаті! Годік по три години займати клозет. Пустіть!

— Добре, — бурмотів Сабакин — підіждіть. Не горить чейже!

— Ми пожаліємося в житловім товаристві. Пустіть. І це невввічливо, вкінці!

— Про-о-шу не стукати! Що це знову? Невввічливо? А вломлюватися до кльозету до занятої людини, — то ввічливо? Я плюю на вас і на ваше житлове товариство! Хуліґани!...

(З російського переклав М. Н.).

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 9 листопада, в годині 2-ій попол., в гали парохіяльній, 47-7 Говп Евеню, аПсейк, Н. Дж. Є важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається, щоб вирівнали свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — М. Швець, предс.; Григорій Яськів, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 8 листопада, в год. 7.30 ввечір, під ч. 435 Мейн ул. Проситься усіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. Взивається довгуючих вирівнати свої вкладки. — В. Матвіяс, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 9 листопада, в годині 2-ій попол., в Січовім Домі. Проситься членів прибути на збори і вирівнати свої належитости. Делегати здадуть справоздання з нарад Конгресу Обєднання. Буде справа листопадового свята, яке має відбутись 16 листопада. — Іван Чопик, предс.; С. Я. Крутий, писар; Текля Паарщук, кас.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9 листопада під ч. 6177 Гленмор Евеню. Проситься усіх місцевих і позамісцевих членів прибути на сей мітінг. Не явившийся буде караний після статута. Взивається контрольну комісію, а іменно Івана Белх і Ник. Бурич прийти в означенім дни по мітінгу і обрахувати книги на гали. Буде вибір уряду на 1931 рік і другі важні справи. — Василь Вовчанський, предс., Петро Кокодинський, кас.; Іван Сливар, секр.

ЦЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. Тов. ім. Івана Франка, від. 93, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 9 листопада, в годині 10-тій рано, під ч. 59 Централ ул. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. — П. Біньковський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. Тов. Мар, від 324, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9 листопада, в годині 2-ій попол., в домі Укр. Громади. Всі члени мають явитися, бо є важна справа. Довгуючі, що були суспендовані, коли не заплатять своїх належитостий, будуть виключені. — А. Горохівський, предс.; Туркот, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9 листопада, в часі і в місци де звичайно. Обовязком членів є явитись на збори. — Уряд.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, подає усім своїм членам, що остатні події в старім краю, котрих докоїали ляцькі бандити на нашім безборонім народі, змушують нас, щоб ми не гляділи тихо з заложеними руками. Тому то попри звичайні збори уряд скликує і надзвичайні, котрі відбудуться в неділю, 9 листопада, в гали парохіяльній при Кліперт ул., точно в годині 12.30 пополудни. На ті збори має прибути кождий член, як рівнож і членкиня, хто почуває себе щирим сином українського народу. На сих зборах буде обговорено справу маніфестаційного походу, котрий має відбутись 15 листопада, як також інші важні справи. Хто не явиться без важної причини, той докаже, що він погоджується, щоб бандити далі катували наш безборонний народ. — Іван Форись, предс.; Волод. Візничак, кас.; Петро Кізел і Павло Ващук, секретарі.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9 листопада, в годині 1-ій пополудни, Проситься всіх членів явитись на сей мітінг; не явившийся буде караний 1 дол., а урядник 2 дол. Напоминається довгуючих, щоб вирівнали свої залеглости, бо довгуючі члени тратять право до запомоги. — М. Кобилянський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Українське Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться в суботу, 8 листопада, в годині 8-мій ввечір, в Укр. Нар. Домі, 217-219 Іст 6-го вулиця. Кождий член має бути на сих зборах присутний, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мусять вирівнати свої належитости в сім місяци. Рівнож пригадується членам, котрі записались на шери, щоби принесли свої належитости на сі збори, як також будемо продовжувати кампанію за новими шеровцями. Приводіть нових членів і вписуйте свої діти до У. Н. Союза. — Е. Гузар, голова; Д. Костишин, рек. секр.

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 267, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 8 листопада, в годині 8-мій вечером. Обовязкова присутність кождого члена, бо є важні справи до полагодження. — Теодор Агрест, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 9 листопада, в годині 1.30 пополудни, в литовській гали. Просимо всіх членів прибути на той мітінг і вирівнати свої належитости. Неявившийся член заплатить кару. — Н. Іщук, предс.; П. Левицький, кас.; В. Новак, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 121, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг відбудеться в неділю, 9 листопада, в годині 2-ій пополудни, в гали Ф. Кзара, 225 С. Вашінґтон ул. Проситься всіх членів прибути на мітінг, бо є важні справи. Члени довгуючі мають вирівнати свої залеглости, щоб не перетягати довгів на слідуючий рік. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Семен Свередюк, предс.; Теодор Гречкосій, кас.; Василь Чуйко, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9 листопада, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі, 4-та і Ворд ул. Востаннє напоминається членів, котрі не поплатять своїх належитостий, як за баль, похорон, коляду і розмет сего місяця будуть суспендовані. — Іван Стецик, писар

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Тов. Буковина повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 8 листопада, в годині 8-мій ввечір, в Укр. Роб. Домі, 15 Іст 3-та вулиця. Обовязком є кождого члена бути на зборах, бо є важні справи до полагодження. — М. Т. Паламарюк, секр.

Вже є Рекорди Кобзаря ВАСИЛЯ ЄМЦЯ

Columbia

Нумер цьої рекорди 27240. Питайте по по всіх сторах. Від нас дістанете її найскорше. ДРУГА НОВА РЕКОРДА 27242 Золочівська Коломийка: Чом дуб не зелений, співає Свистун а грає П. Гуменюк.

27235 (Дівоча відмова. (Як поїду з кіньми на ніч.

27233 (Ой ти, Дзюбо, моя любо. (Козацька шумка.

27227 Тернопільська коломийка.

27238 (Ой у Львові на риночку. (Гаєм зелененьким. — Хор.

27239 (Старість не жарти, часть 1 і 2. (Жуковський.

27236 (Весілля з Сяноцького повіта. (Часть 1 і 2.

27234 (В куми на гостині, часть 1 і 2. (Н. Поточняк.

27237 (Гуляв Чумак на риночку. (Василь і Приська.

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІСЯ, ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ:

27210F Ендрю Бордер.
27229F Баламути.
27230F Баламути, Потпурі.
27228F Богацьке весілля, часть 1 і 2.
27216F Богацькі вінкоплетини.
27214F Богацькі заручини.
27215F Боже. Боже, що то есть.
20207F Циганське весілля, часть 1 і 2.
27219F Чотирнацятий рочек смутний настав, часть 1 і 2.
27229F Чумак.
27226F Дарування.
27209F Десь був, Янічку, десь був до рана.
27226F Докінчення вінкоплетин.
27223F Фамілійні троблі.
27205F Гуцулка в Смеречині.
27221F Іван Убийник.
27213F Катерина гречку жала.
27217F Клопіт Горпини.
27227F Коломийка Скалатська.
27207F Козак „Паляниця".
27192F Козак „Петрушка".
27212F Козак Сяноцький.
27220F Козак Жидівський.
27211F Кучерява Катерина.
27197F На каміню мармуровім.
27232F Ой, не шуми луже дуже.
27197F Ой, скажи, мила.
27212F Острівська коломийка.
27211F Пан Виборний, Пан Возьний.
27208F Парді в куми.
27207F Підгірняк, козак.
27205F Підгірська коломийка.
27216F Післанці.
27224F Полька „Хлопці Голутяки".
27192F Полька „Горпина".
27218F Полька „Свобода".
27218F Полька з Галичини.
27224F Попід ліс зелений.
27225F Полька Рогатинська.
27221F Просьба жінки до чоловіка.
27222F Рієнтий на забаві.
27232F Соколом, стрілою.
27231F Спросини Сяноцького повіта.
27213F Там на горі два дуби.
27220F Танець „Гусар".
27225F Тернопільська мазурка.
27222F Троблі з какорочами.
27206F Українській мамі.
27208F Вальс „Соня".
27206F Весела Тереска.
27231F Весілля Сяноцького повіта, часть 1.
27203F Весілля в Пенсилвенії, ч. 1 і 2.
27223F Відпуст.
27230F Віють вітри, Потпурі.
27215F Взявем се жену хорошу.
27209F Заспівай, Іванцю.
27197F Злий муж.
27204F Зловиня, часть 1 і 2.
27211F Зловиня, часть 3.

Всі рекорди з пересилкою по 75 цнт. Не платіть більше. Ми до кождого замовлення ще додамо голки, що найлíпше грають. За всіми замовленнями завсігди пишіть:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,

103 Ave. A, New York, N. Y.

МЕЖИ 6-тою і 7-мою УЛИЦЕЮ.

DRY DOCK 3752.

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ „СВОБОДИ" УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА

83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Вартість Книгарні $18,612.75.

Пишіть по найновіший катальог книжок Книгарні Свободи.

„SVOBODA"

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ВИНАХІД УСУВАЄ РЕВМАТИЗМ.

Наука лікування в Европі зовсім справедливо признана всіми краями світа, й ми її завдячуємо виздоровну силу, яка принесла поміч міліонам терплячих. Славний лікар і европейський вчений д-р Том винайшов недавно успішний лік „RHEUMADOR", котрий усуває ревматизм скоро і цілковито, без уваги, який він є, або як довго терпите. [illegible] „RHEUMADOR" [illegible] Ціна лікування коштує $3.00. [illegible] 259

CHICAGO MEDICAL LABORATORY,

1723 N. Kedzie Avenue, Dept. 35,

CHICAGO, ILL.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАШИМ ПАТРІОТИЧНИМ кольонії пригадую, що вельми радо візьму участь у ЛИСТОПАДОВИХ СВЯТАХ. За подробицями прошу звертатися хоч два тижні перед концертом на слідуючу адресу: 258-62

MICHAEL ZAZULAK,

951 Washington Ave., Bronx, N. Y. C.

WANTED: a young woman to take charge of kitchen and help behind the counter in a delicatessen store. A good home with Ukrainian people. Must be able to speak good English. One that likes business. Call any time this week. 2[illegible]-62

GREENWICH VILLAGE DELICATESSEN

64 Greenwich Ave., New York City.

3 blocks below 14 St. & [illegible] Ave.

ФАРМИ. Маю великий вибір фармів в стейті New Jersey на заміну за міскові проперти, також за готівку. Єсли Ваші проперти знаходяться недалеко Jersey City, Elizabeth або New York, так я можу їх Вам виміняти за фарму недалеко, але яких від 25 до 45 миль від Jersey City. Фарми знаходяться в околицях Freehold, Highstown, Flemington і Somerville, N. J. Майже всі є зі стаком а декотрі [illegible]ку. Богато фармів мають [illegible] вигода як електрика, [illegible] ванна і водний пец [illegible]. В тих околицях є земля [illegible]шого рода і при цементових [illegible].

WALTER KOSTETSKI.

11 Gifford Ave., Jersey City, N. J.

Telephone: Bergen 3-9228

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.

CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається перегляданнем абстрактів, виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число

9 LIVINGSTON PLACE,

NEW YORK CITY

pir 16th Street (ч. 318 East)

напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.

Telephone: Stuyvesant 5760.

Dr. SIMON BLOOM,

Специяліст від ушей, носа і горла.

1530 SHERIDAN AVE., NEW YORK

Near Mt. Eden Avenue

Години офісові: 9—11 рано.

Телефон: Davenport 0697

83 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.

Години офісові: 1-2 попол., 6-7.30 веч.

Телефон: Orchard 2949.

БИЗНЕСА як бучерні, гросерні, ресторанти і [illegible] стації на головних дорогах на спродаж по умірkованих цінах, декотрі на заміну за проперти.

WALTER KOSTETSKI.

11 Gifford Ave., Jersey City, N. J.

Telephone: Bergen 3-9228.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:

Офіс: 485 AVON AVENUE.

Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET,

NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568

PAIN-EXPELLER

МІЛІОНИ ВАШИХ ЗНАКОМИХ КАЖЕ

[illegible]

The Laboratories of F. AD. RICHTER & CO.

BROOKLYN, N.Y.

KILLS PAIN